

Vindkraftens affärshemligheter

Omställningen till ett förnybart energisystem och fokus på klimatsituationen har bidragit till en snabb utveckling av vindkraft i landet. Efterfrågan på förnybar energi ökar explosionsartat. Det är bra.

Vindkraft kan bli en viktig kugge i framtidens hållbara samhällsmaskineri. Och vindbruk kan bli en lysande affär för företagare på landsbygden.

Men vill vi utnyttja landets vindlägen på bästa sätt, och göra goda affärer, behövs bra planering och öppna samråd. Det är vindkraftens affärshemlighet – långsiktighet och öppenhet, inte snabba klipp och hemlighetsmakeri.

Därför har LRF tagit fram denna korta guide för dig som funderar på att satsa på vindkraft, eller berörs av en vindkraftetablering. Läs den, och tveka inte att ta kontakt med LRF om du har frågor.

Har du ett bra vindläge? Då ska du ha ett bra avtal också.

Se till att prata med flera vindkraftsföretag när du funderar på att etablera vindkraft på din mark. Då får du veta vilken lösning som passar dig bäst, och kan förhandla framgångsrikt.

Idag producerar man vindkraft till konkurrenskraftigt pris. Att äga andelar i ett vindkraftverk, kan ge riktigt låga egna elkostnader. Klimateffekten är otvetydigt positiv, och vindkraften är högt prioriterad politiskt. Det råder inga tvivel om att vindkraften är en viktig del av framtidens svenska energiproduktion. De satsningar vi ser idag, kan utöver goda miljöeffekter ge många svenska arbetstillfällen inom projektering, tillverkning, drift och underhåll.

Du som vill undersöka förutsättningarna att etablera vindkraft på din mark gör klokast i att tala med flera vindkraftföretag. Då får du en heltäckande bild av dina möjligheter.

Viktigt att ha med i avtalet

- Minimiersättning vid driftsavbrott
- Vindkraftverkens storlek, minsta antal och effekt
- Inom vilken tid bygglov skall vara sökt
- Rätt till väg och ansvar för dess underhåll
- Ansvar för nedmontering av vindkraftverk och andra anläggningar
- Ersättningsnivå – normalt cirka 4 procent av totala intäkterna från elförsäljningen
- Beräkning av vindupptagningsområde

För att få hjälp med samarbetslösningar och avtalsfrågor, kontakta en arrendeombudsman och/ eller Per Sandahl på LRF Konsult i Falköping. Han är energirådgivare med inriktning på vindkraft. Du hittar hans kontaktuppgifter på sista sidan.

En del affärer blir bättre av hemlighetsmakeri.

Vindkraft är inte en av dem.

1. Prata vind med grannen

Prata vind med grannen i ett tidigt skede. Ju fler missförstånd som kan undvikas desto större acceptans bland grannar. Ta med kartor och diskutera var verket/verken ska stå. Resonera om skuggor och ljudpåverkan. Gör studieresor för att besöka områden med ett eller flera verk så att de närboende kan få en uppfattning om hur landskapet påverkas av en vindkraftssatsning. Samverkan ger bättre förutsättningar oavsett det gäller en helt egen etablering av vindkraft eller ett avtal med en projektör. Nyckeln till en framgångsrik vindkraftsetablering är ofta att få grannar och närboende i bygden att känna sig delaktiga.

2. Prata vind med hela byn

Grannar och närboendes syn på en vindkraftsetablering bygger på möjligheten att känna sig informerade och delaktiga. En konkret form av delaktighet, är ett erbjudande om delägarskap via andelsägande, vilket ger möjlighet att köpa billig el till sin egen förbrukning. En bonus som många landsbygdsboende kan få nytta av är att vindkraftsparker kräver fiberkabel - alltså en möjlighet att få bredbandsuppkoppling till Internet.

Erbjud gärna möjligheten att köpa aktier i en vindkraftspark. LRF rekommenderar att delar av investeringen bör erbjudas boende i närområdet så att den lokala ekonomin kan få fördelar av vindkraftssatsningen.

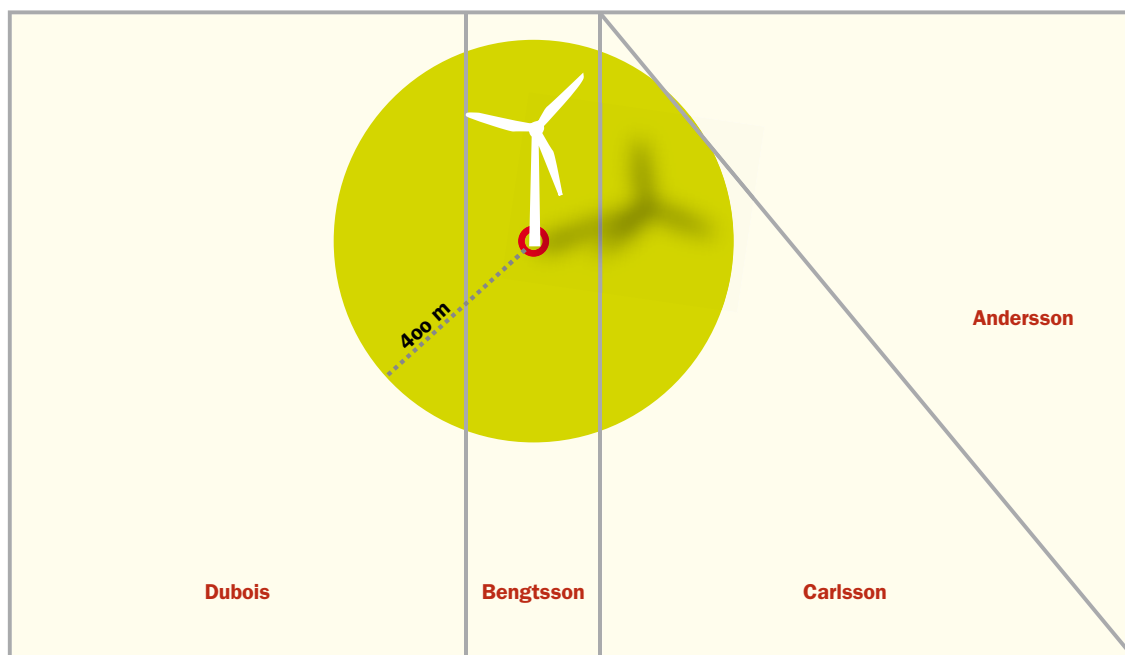
3. Prata vind med flera olika projektörer

Som sagt – prata, prata, prata! Bra vindlägen är en bra affär idag. Visst finns det fallgropar och oseriösa företag, men på det hela taget fungerar vindkraftsmarknaden bra idag. Det finns en mångfald seriösa, sunt konkurrerande aktörer som kommit överens om bra spelregler på marknaden. Problemen undviker du bäst genom att skaffa dig kunskap och genom att prata med flera aktörer. Då får du bra koll på dina förutsättningar, och underlag för framgångsrika förhandlingar.

För dig som inte ska bygga själv utan upplåter marken för vindkraftverk är det klokt att inte skriva på avtal direkt. Ta i stället hjälp av en rådgivare som först granskar avtalet, hjälper dig säkerställa att du får goda och hållbara villkor som borgar för ett gott, långsiktigt samarbete.

Så beräknas ett vindupptagningsområde

Förutsättningarna är unika på varje vindläge. Exemplet nedan är till för att ge dig en uppfattning om hur beräkningen av ett vindupptagningsområde kan gå till, och vilka faktorer du behöver ta hänsyn till när du vill göra egna beräkningar.

När man bygger ett vindkraftverk, begränsar man ofrånkomligen möjligheterna att bygga exempelvis bostäder eller fler vindkraftverk i området närmast kraftverket. Det område kallas vindupptagningsområde. LRF rekommenderar att vindupptagningsområdet beräknas så noggrant som möjligt före etableringen, så att alla intressen kan beaktas – grannfastigheterna bör nämligen få del i arrendeersättningen.

En viktig faktor som påverkar vindupptagningsområdets storlek är ljudet från kraftverket. LRF rekommenderar att vindupptagningsområdet baseras på ljudgränsen 40 dBA, som är maximalt tillåten ljudnivå vid bostad. Exakt var ljudgränsen hamnar varierar med kraftverkets storlek och landskapets form, men hamnar ofta 400-600 meter från verket.

Förutsättningar:

- Storleken på verket i exemplet är 2-2,5 MW.
- Totalsumma för arrendet är 150 000 kr.
- 50 000 kr av arrendet går till markägaren som har vindkraftverket på sin mark, resten blir fördelat inom vindupptagningsområdet som här har 400 m radie.
- Arealen som räknas som vindupptagningsområde är ca 50 ha.

Vad tjänar grannarna?

Andersson 0 kr (utanför 400-metersgränsen)

Bengtsson Har vindkraftverket på sin mark, vilket enligt förslaget skulle ge 50 000 kr i arrende. Utöver det är 40 procent (20 ha) av marken inom vindupptagningsområdet vilket ger ytterligare 40 000 kr.
Totalt årligt arrende = 90 000 kr

Carlsson Har inget vindkraftverk på sin mark men 30 procent (15 ha) av vindupptagningsområdet.
Totalt årligt arrende = 30 000 kr

Dubois Samma som Carlsson
Totalt årligt arrende = 30 000 kr

Fler exempel på beräkning av vindupptagningsområde hittar du på LRF:s hemsida. Logga in och gå till Vi arbetar med > Energi och vindkraft.

Elnätsutbyggnad

Om byggnationen av kraftverket innebär att elnätet måste byggas ut, rekommenderar LRF markkabel. Markkabel innebär mindre av intrång på andras ägor, och accepteras lättare än luftledningar av grannar och kringboende. Det ger kortare tillståndsprocesser.

Vad gör LRF på vindkraftsområdet?

LRF finns med i arbetet kring miljöprocessutredningens tilläggsdirektiv vindkraft. LRF bevakar infrastruktur-satsningar kring utbyggnad av elnätet i samband med vindkraftsprojekt och förespråkar markkabel framför luftledning.

Vindkraftshandboken som Centrum för vindbruk tagit fram på uppdrag av LRF finns att ladda ned för dig som är LRF-medlem på Medlemsnätet. Medlemsnätet nås via www.lrf.se. Logga in och gå vidare till Företagande, Energi och Vindkraft.

Det finns många regionala energiprojekt som stöttar medlemmar i samband med vindkraftsfrågor. Se www.lrf.se och gå vidare till Regionalt.

På www.lrf.se och på Medlemsnätet finns matnyttig information för dig som funderar på att satsa på vindkraft.

Kontakt

Ulf Jobacker, ansvarig för vindkraftsfrågor på LRF
Tel: 08 - 787 5403, ulf.jobacker@lrf.se

Per Sandahl på LRF Konsult är energirådgivare med vindkraft som specialinriktning. Han kan hjälpa till när flera markägare vill satsa på vindkraft och/ eller granska arrendeavtal.
Tel: 0515 - 723037, per.sandahl@konsult.lrf.se

Ingela Nilsson Nachtweij, Projektledare Vindkraftens Affärshemligheter, LRF Sydost
Tel: 0492-28833, ingela.nilsson.nachtweij@lrf.se

Tillsammans får vi landet att växa.

LRF, 105 33 Stockholm, Tel 0771-573 573, www.lrf.se

Vindkraftens Affärshemligheter, artikelnummer 422 94 kan beställas kostnadsfritt på Distributionsservice på 08-550 949 80 eller info@distributionsservice.se
Alternativt ladda ner som pdf på LRF:s medlemsnät under Företagande, Energi, Vindkraft.